

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 445
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, Bankalar Kanunu, 2983, 2985, 3238 Sayılı Kanunlarda Bazı Değişiklikler Yapılması ve Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/766)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md.

18/101-2007/03971

9 . 5 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.5.1986 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, Bankalar Kanunu, 2983, 2985, 3238 Sayılı Kanunlarla Bazı Değişiklikler Yapılması ve Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Tasarının Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI KANUNU, BANKALAR KANUNU 2983, 2985 VE 3238 SAYILI KANUNLARLA 233 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE BAZI DEĞİŞİKLİKLER YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI GENEL GEREKÇESİ

Ekonominin yönetiminde sorumlu kuruluşlarının başında gelen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının, özellikle para krediye dönük, önemli görevleri bulunmaktadır. Bu görevleri en etkin bir şekilde ve liberal ekonominin gerektirdiği piyasa şartlarına göre yerine getirebilmek için, Banka, açık piyasa işlemlerine başlamanın hazırlığı içindedir. Hükümetimizce de desteklenen bu girişim içinde bir taraftan Bankanın açık piyasa işlemlerini, para politikasının en esnek ve etkin bir aracı olarak kullanabilmesini sağlamak ve diğer taraftan da, açık piyasa işlemlerinin gerektiği şekilde kullanılabilmesi için zarurî olan para piyasalarının ve ikinci el piyasalarının gelişmesine yardımcı olmak gayesiyle bazı yeni düzenlemelere ihtiyaç hâsıl olmuştur. Para piyasalarında ve ikinci el piyasalarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hem para politikasını yürütecek ve ekonominin likiditesini düzenleyecek hem de bu piyasalarda bir denge unsuru olarak istikrarı sağlayacaktır. Bundan dolayıdır ki bağımsız bir kuruluş olan ve anonim şirket statüsünde bulunan Bankaya bazı yeni yetkiler de verilmiş ve böylece menî mevzuatla yerine getirmekle sorumlu bulunduğu görevleri en etkin bir şekilde ifa etmesine imkân sağlanmıştır.

Ayrıca Bankalar Kanununda, Bankaların fona olan katkılarında yıl sonu bilançosu esas alındığından bir sonraki yılın ortalarına kadar beklemek gerekmektedir. Bu da gecikmelere sebep olmaktadır. Ayrıca ekonomik gelişmeler sonucu millî gelir ve tasarruf potansiyeli, statik rakamlara dayandırılan büyüklükleri, kısa zamanda maksatlarına hizmet etmeyen değerler durumuna düşürebilmektedir. Tasarı ile bu sakıncaların giderilmesi öngörülmüştür.

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ve Hükümet Programında gerektiğinde kamu iktisadi teşebbüslerinin satılabilmesine imkân sağlanacağı öngörülmüş ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile de Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulunun KİT'lerin satılması hususunda karar verebileceği hükme bağlanmıştır.

Ancak, kamu iktisadi teşebbüslerinin önemi dikkate alınarak, bunların özelleştirilmesi hususunda Bakanlar Kurulunca karar alınması zarurî görülmüştür.

Kamu iktisadi teşebbüslerinin dışında kalan müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimleri ile bunların iştiraklerindeki kamu paylarının satılmasına, devredilmesine, kiralanmasına, işletme hakkı verilmesine, tasfiyesine ise Kamu Ortaklığı Kurulunun karar vermesi uygun görülmüştür.

Bakanlar Kurulunun veya Kamu Ortaklığı Kurulunun kararından sonra özelleştirme ile ilgili bütün işlemler de Kamu Ortaklığı Kurulu tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi tarafından yürütülecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesinde bazı değişiklikler ve ilaveler yapılmaktadır. Maddenin 1 numaralı paragrafının başlığı değiştirilmiş ve başlığa «ekonomik gelişmeye yardım etmek amacıyla» ibaresi eklenmek suretiyle bankaya verilen temel görevlerin amaçları açıklığa kavuşturulmuştur. Aynı paragrafın (a) bendinde yapılan değişiklikle kendisine verilen yetkileri kendi sorumluluğu altında ve tamamen bağımsız olarak kullanan bankanın para-kredi politikasını kalkınma planları ile yıllık programlar göz önünde bulundurmanın yanı sıra, ve daha da geniş bir şekilde, ekonominin gereklerine uygun yürütmesi şartı getirilmiş ve fiyat istikrarının sağlanması para-kredi politikasının yürütülmesinde bir amaç olarak vurgulanmıştır. II numaralı paragrafın (b) bendinde yapılan değişiklikle bankanın temel yetkileri arasında bulunan para-kredi konularında karar alma yetkisi 40 ıncı maddede düzenlenen konularla sınırlı olmaktan çıkarılıp, Bankanın meri mevzuatla karar mercii olarak tayin edildiği, para-krediye ait diğer konularda da alacağı kararların yetki kaynağının temel yetkiler arasında olması sağlanmıştır. II numaralı paragrafta eklenen (d) bendi ile bankaya, yapmış olduğu düzenlemelere bankaların uyup uymadıklarını denetlemek yetkisi getirilmektedir. Halihazırda bu denetim Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca yapılabilmektedir. Ancak bankanın, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığından bağımsız bir kuruluş olması sebebiyle getirmiş olduğu düzenlemelere bankaların uygun hareket edip etmediklerini Bankanın da resen denetleyebilmesi para-kredi politikasının yürütülmesinde etkinliği artıracak ve denetimin farklılaştırılması yerine çoklaştırılması bankacılık sektöründeki gelişmelerin yakından izlenebilmesine olanak sağlayacaktır.

III numaralı paragrafta yapılan değişiklikle para ve krediye ilişkin tedbirlerin alınması hususunda görüş vermek bankanın başlıca müşavirlik görevleri arasında tutulmuş ancak bu görevin sadece Hükümetin talebiyle değil bankanın gerekli görmesiyle de ifa edilmesine imkân sağlanmıştır.

Madde 2. — Bu madde ile 41 inci maddenin II nci paragrafının ikinci fıkrasındaki «devlet iç istikraz tahvilleri» ifadesi, devlete, iç borçlanmada kullanacağı senet türleri itibarıyla esneklik sağlamak ve tasarının 4 üncü maddesi ile yeniden düzenlenen açık piyasa işlemlerine ilişkin 52 nci madde ile ifade paralellığı temin etmek maksadıyla «her nevi devlet iç borçlanma senetleri» olarak değiştirilmiş bulunmaktadır.

Madde 3. — Bu madde ile bankalara tahvil karşılığı avans olarak verilmekte olan miktara ilişkin sınırlama genişletilmekte, Bankaya para ve sermaye piyasası gereklerine göre hareket etme imkânı sağlayacak şekilde, 45 inci maddede yazılı senet ve vesikalar toplamının nominal değeri kadar yeni bir sınırlama getirilmektedir.

Madde 4. — Bu madde ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 52 nci maddesi yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeden amaç, bir çok ülkede para - kredi politikasının yürütülmesinde ve ekonominin likiditesinin düzenlenmesinde en etkin bir araç olarak kullanılan açık piyasa işlemlerinin ülkemizde de aynı etkinlikle kullanılabilmesini sağlamaktır. Maddenin I numaralı paragrafının (a), (b), (c), (d) ve (e) bentlerinde bankanın kendi nam ve hesabına alıp satabileceği para piyasası araçları açıklanmakta (f) bendinde ise Bankaya geri satma anlaşması imzalayarak satınalma ve geri alma anlaşması imzalayarak satabilme (re-purchase) işlemleri de yapabileceğine dair yetki verilmektedir. Ayrıca ekonomik ve para piyasasındaki gelişmelere göre Banka Meclisine bu araçları yeniden belirleme yetkisi getirilmiş ve böylece açık piyasa işlemlerine, dahil edilecek araçlar bakımından, bir esneklik kazandırılmıştır. Diğer taraftan açık piyasa işlemlerinin, Hazine de dahil olmak üzere, hiçbir kurum ve kuruluşa kredi sağlamak amacıyla yapılamayacağı vurgulanmış ve vadesi 12 ayı geçen senetlerin açık piyasa işlemlerine dahil edilemeyeceği tasrih edilerek Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası açık piyasa işlemleri portföyünün likit bir halde bulunması sağlanmıştır. Ayrıca, Bankanın bu işlemleri yapacağı kurum ve kuruluşları, bankalar ve Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen aracı kuruluşlar arasından seçmesi zorunluluğu getirilmiş ve böylece ikinci piyasanın gelişmesine yardımcı olması sağlanmıştır. Bunlara ilaveten Bankaya para piyasasının işleyişiyle ilgili düzenleyici tedbirler alabilme yetkisi verilmiş ve bu şekilde piyasa geliştikçe ortaya çıkabilecek ihtiyaçları gecikmeksizin karşılayabilmek imkânı yaratılmıştır. Maddenin II numaralı paragrafında ise Bankanın Hazinece gerekli provizyonların tesis edilmesi şartı ile sınırlı kalarak, her nevi devlet iç borçlanma senetlerinin tanzim alış ve satışını yapabileceği belirtilmiştir.

Madde 5. — Bu madde ile, 1211 sayılı Kanunun ceza müeyyideleri hususunda 70 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 77, 78, 96, 87 ve 82 nci maddelerine atıfta bulunan 68 inci maddesinin, 3182 sayılı Bankalar Kanununun yürürlüğe girmesi ile değişen madde numaralarına uygunluk sağlanması amaçlanmış, bu zorunlu değişikliğin yanı sıra, bugüne kadar müeyyidesiz kalan 40 inci maddenin II numaralı paragrafının (c) ve (d) bentleri ile yeniden düzenlenen açık piyasa işlemlerine ilişkin 52 nci maddesinin de müeyyidelendirilmesi temin edilmiştir.

Madde 6. — Bankalar Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrası kârdan ayrılan muhtemel zararlar karşılığını, üçüncü fıkrası ise bankalarca verilen kredilerin durum ve özelliklerini göz önünde bulundurarak ayırbilecekleri ve gider kaydedebilecekleri karşılıkları düzenlemektedir. Her iki tip karşılık Kanunun 3 üncü maddesinin 7 nci fıkrasına göre öz kaynak addedilmekte, yine Kanunun 33 üncü maddesi uyarınca bu karşılıklar kadar bir tutarın Hazine adına açılacak Devlet Tahvilleri hesabına yatırılması gerekmektedir. Halbuki 32 nci maddenin 3 üncü fıkrası gereğince banka kârlılığı ile ilişkisi olmaksızın ayrılan karşılıklar gerek muhasebe ve gerekse işletmecilik ilke ve teamüllerine göre öz kaynaklar arasında düşünülmemesi icap eden bir nitelik arz etmektedir. Yapılan düzenleme ile Kanunun bahsolunan ilke ve teamüllere uygunluğu sağlanmaktadır.

Madde 7. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 63 üncü maddesine ilave edilen fıkra ile denetleme kurulu bulunmayan bankalarda görevlendirilen denetim elemanlarının denetim usullerini Bakanlığın tespit etmesi hususunda... Bakanlığa yetki verilmiş ve böylece para piyasalarının işleyebilmesi için zaruri olan güvencenin bütün bankalara şamil olabilmesi sağlanmıştır.

Madde 8. — Mevcut düzenleme, bankaların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna katkılarına esas alınacak mevduat tutarını tayinde yıl sonu bilançolarında yer alan tasarruf mevduatını esas almaktadır. Bilindiği gibi yıl sonu bilançolarının yasal geçerliliğe kavuşması, söz konusu bilançoların genel kurullarca onaylanmasından sonra olmaktadır. Bu prosedür ise ancak, takvim yılının ortalarına doğru tamamlanabilmektedir. Bu durum bankaların Fona olan katkılarında esas alınacak yasal rakamların gecikerek ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Ayrıca mevcut uygulamada banka kaynaklarında meydana gelen artış ve eksilimler de dikkate alınamamakta, yıl içinde kaynak kaybı olan bir banka başlangıçta belirlenen yüksek tutar üzerinden Fon'a katkıya devam etmektedir. Söz konusu sakıncaları bertaraf etmek amacıyla (a) fıkrasından «yıl sonu bilançolarındaki» ibaresi çıkarılmıştır.

Madde 9. — Ekonomik gelişmeler sonucu hızla artan milli gelir ve tasarruf potansiyeli, statik rakamlara dayandırılan büyüklükleri, kısa zamanda maksatlarına hizmet etmeyen değerler durumuna düşürebil-

mektedir. Aynı şekilde gelişen ekonomik ilişkiler sonucu yaşama giren yeni tasarruf ve yatırım araçları mevcut tanımların sınırlı çerçevesine sığdırılamamaktadır. Belirtilen gerçekler göz önünde tutularak 2 nci fıkrada yer alan 3 milyonluk sabit tavan kaldırılmış, gerek bu miktarın tayinini gerekse bu miktara esas teşkil edecek tasarruf mevduatı kavramının tanımını ekonomik dinamığa uyum sağlayacak bir şekilde belirlemeye imkân veren düzenlemeyi yapma yetkisi Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır.

Madde 10. — Bu madde ile, 2983 sayılı Kanunun 10 uncu maddesine 3188 sayılı Kanunla eklenen (k) bendinin sonuna «Devlet garantili veya garantisiz iç ve dış tahviller ile her türlü menkul kıymet çıkarmak» ibaresi ilave edilerek Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulunun görevleri genişletilmek suretiyle Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Fonunun kullanma alanlarından daha çok yararlanılması amaçlanmıştır.

2985 ve 3238 sayılı Kanunlar gereğince Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde kurulan Kamu Ortaklığı, Toplu Konut ve Savunma Sanayii Destekleme Fonlarının amaçları doğrultusunda kullanılmalari dışında kalan fon bakiyelerinin âtil olarak tutulmalarını önlemek amacıyla bunların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dışında nemalandırılmaları imkânı sağlanmakta ve nemalandırılma ile ilgili usul ve esasları tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır.

Madde 11. — 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre, Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'nun kamu iktisadî teşebbüslerinin satılmasına karar verebileceğini hükme bağlamıştır. Ancak satışın gerçekleştirilmesi için bunların anonim ortaklık haline dönüştürülmesi gerekmektedir. Mevcut hükümlerle bu imkânsız bulunmaktadır.

Teşebbüs, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinden herhangi birinin tamamının veya bir bölümünün satılması, devredilmesi, bunların kiraya verilmesi, işletme hakkının verilmesi, tasfiyesi için yapılacak işlemlerle ilgili olarak Kamu Ortaklığı Kurulu'na her türlü düzenleme yetkisi verilmek suretiyle işlerin çabuklaştırılması sağlanmaktadır.

Özelleştirilmesine karar verilen kuruluşlardan Başbakanlıkla ilgilendirilmemiş olanlar mevzuatta öngörülen işlemlere gerek kalmaksızın doğrudan ve otomatikman ilgili bulunduğu Bakanlıkla ilişkisi kesilerek Başbakanlığa bağlanmak suretiyle bürokratik engeller kaldırılmaktadır.

Kamu payı bulunan iştiraklerdeki bu payların satışı veya devredilmesi de aynı esaslar çerçevesinde yürütülecektir.

Madde 12. — Özelleştirme ile ilgili işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Özelleştirilmesine karar verilen teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinin Devlete ait hisselerinin tamamı bedel alınmadan Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresine devredilmiş sayılacak ve bunlar hakkında Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer kanunlardaki şartlar aranmaksızın anonim ortaklığa dönüşmüş olacaktır.

Bunların sermayelerindeki kamu payı % 50'nin altına düşünceye kadar kurulmalarını, faaliyetlerini, organlarını, yönetimi ve denetimini, sermaye miktarını belirlemeye, bu işlemleri kolaylaştırıcı tedbirleri almaya, ayrıca bu işlerden elde edilip Kamu Ortaklığı Fonu'nda toplanacak meblağın Fon, Hazine ve özelleştirilen kuruluş arasında dağıtılacak oranlarını tesbite Kamu Ortaklığı Kurulu yetkili kılınmaktadır.

Bunların sermayelerindeki kamu payının % 50'nin altına düşmesi halinde ise genel hükümlerin uygulanması zarurî görülmüştür.

Özelleştirilen kuruluşların hesapları ile ilgili her türlü düzenlemeleri de Kurul'un yapması öngörülmektedir.

Özelleştirilmesine karar verilen kuruluşların daha önceden kamulaştırma, satınalma, hibe gibi çeşitli yollardan mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan her türlü hak ve mamelekinin bu kuruluşa intikal edeceği hükme bağlanmakta, borçlarının da intikali öngörülmektedir.

Gerçek ve tüzelkişilerin Türk Ticaret Kanunundan doğan ortaklık haklarının mahfuz kalması hükme bağlanmaktadır.

Madde 13. — Özelleştirilmesine karar verilen kuruluşça ihraç edilen tahviller ile Devlet kefaletini haiz iç ve dış borçlar üzerindeki Devlet garantisinin devam edebileceği öngörülmektedir. Ancak bu garantinin hangi şartlarda devam edeceği hususunda düzenlemeler yapmaya Kamu Ortaklığı Kurulu yetkili kılınmaktadır.

Madde 14. — Özelleştirmesine karar verilen kurum bu karar tarihi ile sermayedeki kamu payının % 50'nin altına düştüğü tarihe kadar bir geçiş (intikal) dönemine tabi tutulacaktır. Bu döneme münhasır olmak üzere özelleştirme kararı tarihinden önce bu kurumda görevli bulunan personelin mağduriyetini önlemek amacıyla bunların özlük, emeklilik, terfi, izin gibi hakları ile diğer her türlü haklarının korunması, vecibelerinin de devam etmesi öngörülmektedir.

Ancak kurum geçiş döneminden sonra Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve diğer mevzuat hükümlerine tabi olacağından kamu personelinden isteyenlerin T.C. Emekli Sandığı ile irtibatlandırılacakları hükme bağlanmaktadır.

Madde 15. — Uygulama alanı kalmadığından 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 38 inci maddesi ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 16. — Yürürlük hükmüdür.

Madde 17. — Yürütme hükmüdür.

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu

*Sanayi ve Teknoloji ve
Ticaret Komisyonu
Esas No. : 1/766
Karar No. : 5*

14.5.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, Bankalar Kanunu, 2983, 2985, 3238 Sayılı Kanunlarda Bazı Değişiklikler Yapılması ve Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı Sayın İ. Kaya Erdem'in, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının, Merkez Bankasının ve Toplu Konut Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının temsilcilerinin katılımıyla; Komisyonumuzun 14.5.1986 tarihli 5 inci Birleşiminde incelenip görüşüldü.

Kanun Tasarısının maddelerine geçilmeden önce Tasarı gerekçesi okunarak üzerinde yapılan görüşmeler sırasında yukarıda belirtilen ilgili temsilcilerin izahatları dinlenip konu ile ilgili soruların cevaplandırılmasını müteakip; Tasarı Komisyonumuzca benimsenerek maddelere geçilmesi kararlaştırıldı.

Müteakiben Tasarının maddelerinin görüşülmesine geçildi.

Tasarının 1 inci maddesiyle 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesinin II numaralı paragrafının (b) bendi ile III numaralı paragrafının (a) bendinde yapılan değişiklikle getirilen, para kredi konularında Merkez Bankasının hükümete görüş bildirmesi hükmünün; «bu Kanunla kendine verilen yetkiler çerçevesinde» olması Komisyonumuzca uygun görüldüğünden metinde gerekli redaksiyon yapılarak bu hüküm metne ilave edilmiştir.

Tasarının 4 üncü maddesiyle 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 52 nci maddesinde yapılan tadilatın I numaralı paragrafının sondan ikinci fıkrasındaki «3182 sayılı Bankalar Kanununa göre kurulmuş» hükmünün, mevcut bankaların hepsinin bu Kanuna göre kurulmuş olmamaları sebebiyle, metinden çıkarılması ve «Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen» tabiri yerine «2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre belirlenen» hükmünün getirilmesi uygun görülmüştür.

Tasarının 5 inci maddesiyle ilgili 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 68 inci maddesinin I numaralı paragrafının (b) bendinin baş tarafına; gene bu tasarının 1 inci maddesiyle getirilen denetleme yetkisinde uygulanacak cezaî müeyyidelerin şekillendirilebilmesini teminen «4 üncü maddenin II nci paragrafının (d) bendi» hükmü ilave edilmiştir.

Tasarının gene aynı maddesinin II numaralı paragrafının son hükmüne açıklık getirilebilmesini teminen ilgili Kanunun «Bankalar Kanunu» olduğu hükmü metne ilave edilmiştir.

Tasarının 12 nci maddesinin (a) bendinde Devlete ait hisseler tabirinin tatbikattaki aksamaların önlenilmesi ve maddeye açıklık getirilebilmesi bakımından «Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait hisselerin» tabiri olarak tadili uygun görülmüştür.

Tasarının 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İş bu raporumuz havalesi gereği Bütçe - Plan Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Fahir Sabuniş
Bursa

Başkanvekili
Cevdet Karakurt
Diyarbakır

Sözcü
Mustafa Şahin
Kayseri

Üye
Kemal İğrek
Bursa

Üye
Hayrettin Ozansoy
Diyarbakır
(Bazı maddelere muhalefet
Şerhi ile)

Üye
İsmet Oktay
Eskişehir
(İmzada bulunamadı)

Üye
Kâmrân Karaman
Hatay

Üye
Nihat Harmancı
Konya

Üye
Berati Erdoğan
Samsun

MUHALEFET ŞERHİ

Genelde özelleştirme sonucu devletin imkânlarının kısılmasına sebep olacaktır. Halbuki devletin temel görevleri arasında genel ekonomik kalkınmayı sağlamak için her nevi yatırımları yapmak bulunduğundan özelleştirme yolu ile devlet varlıklarının elden çıkarılması bu temel göreve ters düşeceği gibi istihdam konusunda da olumsuz sonuçlar verebilecektir. Özelleştirme sonucu elde edilecek fonların ne şekilde kullanılacağı belli olmadığından ve devletçe yapılmış bulunan bir yatırımın elden çıkarılması sonucu paraların cari harcamalara gidebilme imkânının açık bulunması dolayısı ile muhalefet ediyorum.

Hayrettin Ozansoy
Diyarbakır Milletvekili

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/766

Karar No. : 35

16.5.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca kararlaştırılarak 9 Mayıs 1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi uyarınca «Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen «Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, Bankalar Kanunu, 2983, 2985, 3228 sayılı Kanunlarda Bazı Değişiklikler Yapılması ve Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı», Komisyonumuzun 16 Mayıs 1986 tarihinde yaptığı 56 ncı birleşiminde ilgili hükümet temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşüldü.

Tasarı gerekçesinden anlaşıldığına göre; Ekonominin yönetiminde sorumlu kuruluşların başında gelen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, özellikle para krediye dönük önemli görevler üstlenmiştir. Bu görevleri en etkin bir şekilde ve liberal ekonominin gerektirdiği piyasa şartlarına göre yerine getirebilmesi için açık piyasa işlemlerine başlama hazırlığı içerisine girmiş bulunmaktadır. Bu nedenle; Bankanın açık piyasa işlemlerini, para politikasının en esnek ve etkin bir aracı olarak kullanabilmesini sağlamak ve bu piyasanın işlemleri için gerekli olan ikinci el piyasaların gelişmesine yardımcı olmak gayesiyle yeni düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur.

Tasarı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının sözkonusu açık piyasa işlemlerine girebilmesi için gerekli olan bir sıra düzenlemelerin yapılmasının amaçlandığı anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda; getirilen kanun tasarısı yerinde bulunmuş, böylece Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının hem para politikasını yürüteceği ve ekonominin likiditesini düzenleyeceği hem de bu piyasalarda bir denge unsuru olarak istikrar sağlayacağı, bankaya tanınan yeni yetkilerle kendisine meri mevzuatlarla verilen sorumlulukları en etkin bir şekilde yerine getirebileceği, ülkemiz ekonomisinin tekrar darboğazlara girmemesi ve sıkıntıya düşmemesi için büyük faydalar sağlayacağı belirtilmiştir. Daha sonra tasarı ve gerekçesi benimsenerek «Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu» metni esas alınmak üzere maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

«Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu» metninin çerçeve 4 üncü maddesi ile değiştirilen 14.1.1970 tarihli ve 1211 sayılı Kanunun 3098 sayılı Kanunla değişik 52 inci maddesinin (b) bendinde, tasarıda yer almasına rağmen, Komisyon metninde eksik olarak yer alan «Her nevi devletin borçlanma...» ibaresi «Her nevi devlet iç borçlanma...» ibaresi şeklinde düzeltilmiş; çerçeve 9 uncu maddeyle değiştirilen 3182 sayılı Bankalar Kanununun 67 nci maddesinin 2 inci fıkrasında yer alan «mevduatının tamamını» ibaresi «mevduatının tanımını» şeklinde düzeltilmiş; verilen bir önergeyle çerçeve 10 uncu maddeden sonra gelmek üzere «Dördüncü Bölüm 2499 Sayılı Kanunla İlgili Değişiklikler» başlığı altında 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasını değiştiren yeni bir madde çerçeve 11 inci madde olarak kabul edilmiş takip eden bölüm ve madde numaraları buna göre yeniden düzenlenmiş; 12 inci maddenin son fıkrası, fıkraya açıklık kazandırmak amacıyla yeniden düzenlenmiş; 14 üncü maddesi, madde içerisinde yer alan «Kuruluşça» ibaresi yanlış anlaşılmaya mahal vermemek amacıyla «teşebbüs, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerince» ibaresi şeklinde değiştirilmiş, ayrıca kamu iktisadî teşebbüslerince mal ve hizmet satın almak üzere yapılacak satın alma sözleşmelerinde öngörülen satın alma bedellerini garanti etmeye Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılan bir fıkra ilave edilmiştir.

«Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu» metninin 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 ve 10 uncu çerçeve maddeleri ile metne yeni giren madde dolayısıyla madde numaraları 13, 15, 16 olarak değişen 12, 14 ve 15 inci maddeler ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 17 ve 18 inci maddeler aynen kabul edilmiştir. Ayrıca tasarının başlığı ka-

nun tekniğine uygunluğunu sağlamak amacıyla verilen bir önerenin kabulü ile «1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7.11.1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun (Tasarısı) şeklinde değiştirilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Başkanvekili <i>Fahrettin Kurt</i> Trabzon	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş
<i>Hazım Kutay</i> Ankara	<i>Nabi Sabuncu</i> Aydın	<i>Ünal Akkaya</i> Çorum
<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>İlhan Aras</i> Erzurum	<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum
<i>M. Oltan Sungurlu</i> Gümüşhane	<i>İbrahim Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>Yaşar Albayrak</i> İstanbul
<i>Özdemir Pehlivanoglu</i> İzmir	<i>İbrahim Özbıyık</i> Kayseri	<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir
	<i>Saffet Sert</i> Konya	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, Bankalar Kanunu, 2983, 2985, 3238 Sayılı Kanunlarda Bazı Değişiklikler Yapılması ve Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

14.1.1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile ilgili değişiklikler.

MADDE 1. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesinin I numaralı paragrafının başlığı ve (a) bendi, II numaralı paragrafının (b) bendi değiştirilmiş, II numaralı paragrafa (d) bendi ilave edilmiş, III numaralı paragrafın da (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«I - Bankanın temel görevleri bu Kanun hükümlerine göre ve ekonomik gelişmeye yardım etmek amacıyla;

a) Para ve kredi politikasını, kalkınma planları ve yıllık programlar göz önünde bulundurularak ekonominin gereklerine göre ve fiyat istikrarını sağlayacak bir tarzda yürütmek;

II - Bankanın temel yetkileri :

b) Banka, para - kredi konularında karar alma ve hükümete öneride bulunma yetkisini haizdir.

d) Banka, meri mevzuatla kendisine verilen yetki ve görev alanına giren hususlara ilişkin yapmış olduğu her türlü düzenlemelere bankaların uygun hareket edip etmediklerini denetleme yetkisini haizdir.

III - Bankanın başlıca müşavirlik görevleri :

a) Hükümete, gerektiğinde, para ve krediye ilişkin tedbirlerin alınması hususunda görüş vermek.»

MADDE 2. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 41 inci maddesinin II nci paragrafının ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Banka, her nevi Devlet iç borçlanma senetlerinin malî servisini, özel kanunlara veya bunlara dayanan kararlara göre kambiyo denetlemesini ve dış ticaret rejimi tatbikatını veya benzeri işlemleri yapmakla görevlendirilebilir. Bu sıfatla yaptığı işlemlerden dolayı üçüncü şahıslar tarafından Bankaya sorumluluk tevcih edilemez.»

SANAYİ VE TEKNOLOJİ VE TİCARET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, Bankalar Kanunu, 2983, 2985, 3238 Sayılı Kanunlarda Bazı Değişiklikler Yapılması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

14.1.1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile ilgili değişiklikler

MADDE 1. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesinin 1 numaralı paragrafının başlığı ve (a) bendi, II numaralı paragrafının (b) bendi değiştirilmiş, II numaralı paragrafta (d) bendi ilave edilmiş, III numaralı paragrafın da (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«I — Bankanın temel görevleri bu Kanun hükümlerine göre ve ekonomik gelişmeye yardım etmek amacıyla;

a) Para ve kredi politikasını, kalkınma planları ve yıllık programları göz önünde bulundurarak ekonominin gereklerine göre ve fiyat istikrarını sağlayacak bir tarzda yürütmek;

II — Bankanın temel yetkileri :

b) Banka, para-kredi konularında karar alma ve bu Kanunla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde Hükümete öneride bulunma yetkisini haizdir.

d) Banka, meri mevzuatla kendisine verilen yetki ve görev alanına giren hususlara ilişkin yapmış olduğu her türlü düzenlemelere bankaların uygun hareket edip etmediklerini denetleme yetkisini haizdir.

III — Bankanın başlıca müşavirlik görevleri :

a) Hükümete, gerektiğinde, para ve krediye ilişkin tedbirlerin alınması hususunda bu Kanunla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde görüş vermek.»

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7.11.1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

14.1.1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile ilgili değişiklikler.

MADDE 1. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 2 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 48 inci maddesinin son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu madde gereğince bankalara verilecek avansların toplamı 45 inci maddede yazılı senet ve vesikaların nominal değerleri toplamını geçemez.»

MADDE 4. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Açık piyasa işlemleri

Madde 52. — I - Banka, para arzını ve ekonominin likiditesini düzenlemek amacıyla kendi nam ve hesabına;

- a) 45 inci maddenin (a) ve (b) bendinde yazılı şartları havi senetleri,
- b) Her nevi Devlet iç borçlanma senetlerini, kamu idare ve müesseseleri tahvillerini,
- c) Ödenmiş sermayesi en az 500 milyon Türk Lirası olan anonim şirketlerin; borsada kayıtlı tahvillerini ve Sermaye Piyasası Kurulunca ihraç izni verilen borç senetlerini,
- d) Banka mevduat sertifikalarını,
- e) Vadelerine en çok 120 gün kalmış gelir ortaklığı senetlerini ve kâr - zarar ortaklığı belgelerini, Alıp satabilir.
- f) Banka ayrıca, vadeleri dikkate alınmaksızın yukarıda sözü edilen senetleri, geri satma anlaşması imzalayarak satın alabilir veya geri alma anlaşması imzalayarak satabilir. Anlaşma süresi 91 günü aşamaz, sürenin başlangıç tarihi alım veya satım tarihidir.

(c) bendinde yazılı sermaye miktarları, toptan eşya genel endekslerindeki değişimler; açık piyasa işlemlerine dahil edilecek veya işlem dışı bırakılacak senet türleri ise ekonomik gelişmeler göz önünde tutularak Banka Meclisince yeniden belirlenebilir.

Açık piyasa işlemleri, Hazineye, kamu idare ve müesseselerine veya diğer kurum ve müesseselere kredi yardımı amacıyla yapılamaz ve vadesi 12 ayı aşan senetler f (f) bendindeki işlemler hariç) açık piyasa işlemine dahil edilemez.

Yukarıdaki fıkralar gereğince yapılacak işlemlere ilişkin esas ve şartlar Banka Meclisince tayin ve tespit olunur.

Banka, bu madde kapsamına giren işlemlerle ilgili kurum ve kuruluşları; 3182 sayılı Bankalar Kanununa göre kurulmuş bankalar ve Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen aracı kurumlar arasından işlemin özelliğini göz önünde bulundurarak tespit etmeye yetkilidir.

Banka para piyasasının işleyişiyle ilgili düzenleyici tedbirler alabilir.

II - Bankanın Hazinesinin malî ajanı olarak yapabileceği işlemler :

Banka, Hazinece gerekli provizyonların tesis edilmesi halinde Hazine adına her nevi Devlet borçlanma senetlerinin tanzim alış ve satışlarını yapabilir.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Açık piyasa işlemleri

Madde 52. — I — Banka, para arzını ve ekonominin likiditesini düzenlemek amacıyla kendi nam ve hesabına;

a) 45 inci maddenin (a) ve (b) bendinde yazılı şartları havi senetleri,

b) Her nevi Devletin borçlanma senetlerini, kamu idare ve müesseseleri tahvillerini,

c) Ödenmiş sermayesi en az 500 milyon Türk Lirası olan anonim şirketlerin; borsada kayıtlı tahvillerini ve Sermaye Piyasası Kurulunca ihraç izni verilen borç senetlerini,

d) Banka mevduat sertifikalarını,

e) Vadelerine en çok 120 gün kalmış gelir ortaklığı senetlerini ve kâr-zarar ortaklığı belgelerini, alıp satabilir.

f) Banka ayrıca, vadeleri dikkate alınmaksızın yukarıda sözü edilen senetleri, geri satma anlaşması imzalayarak satın alabilir veya geri alma anlaşması imzalayarak satabilir. Anlaşma süresi 91 günü aşamaz, sürenin başlangıç tarihi alım veya satım tarihidir.

(c) bendinde yazılı sermaye miktarları, toptan eşya genel endekslerindeki değişmeler; açık piyasa işlemlerine dahil edilecek veya işlem dışı bırakılacak senet türleri ise ekonomik gelişmeler göz önünde tutularak Banka Meclisince yeniden belirlenebilir.

Açık piyasa işlemleri, Hazineye, kamu idare ve müesseselerine veya diğer kurum ve müesseselere kredi yardımı amacıyla yapılamaz ve vadesi 12 ayı aşan senetler ((f) bendindeki işlemler hariç) açık piyasa işlemine dahil edilemez.

Yukarıdaki fıkralar gereğince yapılacak işlemlere ilişkin esas ve şartlar Banka Meclisince tayin ve tespit olunur.

Banka, bu madde kapsamına giren işlemlerle ilgili kurum ve kuruluşları; bankalar ve 2499 sayılı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Açık piyasa işlemleri

Madde 52. — I — Banka, para arzını ve ekonominin likiditesini düzenlemek amacıyla kendi nam ve hesabına;

a) 45 inci maddenin (a) ve (b) bendinde yazılı şartları havi senetleri,

b) Her nevi Devlet iç borçlanma senetlerini, kamu idare ve müesseseleri tahvillerini,

c) Ödenmiş sermayesi en az 500 milyon Türk Lirası olan anonim şirketlerin; borsada kayıtlı tahvillerini ve Sermaye Piyasası Kurulunca ihraç izni verilen borç senetlerini,

d) Banka mevduat sertifikalarını,

e) Vadelerine en çok 120 gün kalmış gelir ortaklığı senetlerini ve kâr - zarar ortaklığı belgelerini, alıp satabilir.

f) Banka ayrıca, vadeleri dikkate alınmaksızın yukarıda sözü edilen senetleri, geri satma anlaşması imzalayarak satın alabilir veya geri alma anlaşması imzalayarak satabilir. Anlaşma süresi 91 günü aşamaz, sürenin başlangıç tarihi alım veya satım tarihidir.

(c) bendinde yazılı sermaye miktarları, toptan eşya genel endekslerindeki değişmeler; açık piyasa işlemlerine dahil edilecek veya işlem dışı bırakılacak senet türleri ise ekonomik gelişmeler göz önünde tutularak Banka Meclisince yeniden belirlenebilir.

Açık piyasa işlemleri, Hazineye, kamu idare ve müesseselerine veya diğer kurum ve müesseselere kredi yardımı amacıyla yapılamaz ve vadesi 12 ayı aşan senetler ((f) bendindeki işlemler hariç) açık piyasa işlemine dahil edilemez.

Yukarıdaki fıkralar gereğince yapılacak işlemlere ilişkin esas ve şartlar Banka Meclisince tayin ve tespit olunur.

Banka, bu madde kapsamına giren işlemlerle ilgili kurum ve kuruluşları; bankalar ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre belirlenen aracı kurum-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ceza müeyyideleri

Madde 68. — I. a) Kanunun 43 ve 44 üncü maddelerinde gösterilen zorunluluk ve yükümlülükleri yerine getirmeyen bankalar ve sorumlu organları ile bu Kanunun 40 ıncı maddesinin II nci paragrafının (a) bendi uyarınca umumî dispoñibilite ve mevduat karşılıkları için tespit edilen oranları süresi içinde tesis etmeyen veya noksan tesis eden bankalar hakkında Bankalar Kanununun 79 uncu maddesinin ikinci fıkrası,

b) 40 ıncı maddenin II inci paragrafının (c) ve (d) bentleri ile 52 nci maddeye göre yapılan düzenlemelere uymayan bankalar, kurum ve kuruluşlar hakkında Bankalar Kanununun 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrası,

c) Bu Kanunun 35 inci maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında ise Bankalar Kanununun 83 üncü maddesi,

Uygulanır.

II - Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler dolayısıyla kovuşturma yapılması, Bankaca Kanuna aykırılığın tespiti halinde bankanın talebi üzerine, diğer hallerde bankanın görüşü alınarak Başbakanlık tarafından Cumhuriyet Savcılığına müzekkere yazılmasına bağlıdır. Bu takdirde aynı Kanunun 87 ve 88 inci maddeler uygulanır.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Sermaye Piyasası Kanununa göre belirlenen aracı kurumlar arasından işlemin özelliğini göz önünde bulundurarak tespit etmeye yetkilidir.

Banka para piyasasının işleyişiyle ilgili düzenleyici tedbirler alabilir.

II — Bankanın hazinenin malî ajanı olarak yapabileceği işlemler :

Banka, hazinece gerekli provizyonların tesis edilmesi halinde hazine adına her nevi Devlet borçlanma senetlerinin tanzim alış ve satışlarını yapabilir.»

MADDE 5. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ceza müeyyideleri

Madde 68. — I a) Kanunun 43 ve 44 üncü maddelerinde gösterilen zorunluluk ve yükümlülükleri yerine getirmeyen bankalar ve sorumlu organları ile bu Kanunun 40 ıncı maddesinin II nci paragrafının (a) bendi uyarınca umumî dispoñibilite ve mevduat karşılıkları için tespit edilen oranları süresi içinde tesis etmeyen veya noksan tesis eden bankalar hakkında Bankalar Kanununun 79 uncu maddesinin ikinci fıkrası,

b) 4 üncü maddenin II nci paragrafının (d) bendi, 40 ıncı maddenin II nci paragrafının (c) ve (d) bentleri ile 52 nci maddeye göre yapılan düzenlemelere uymayan bankalar, kurum ve kuruluşlar hakkında Bankalar Kanununun 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrası,

c) Bu Kanunun 35 inci maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında ise Bankalar Kanununun 83 üncü maddesi, uygulanır.

II Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler dolayısıyla kovuşturma yapılması, Bankaca Kanuna aykırılığın tespiti halinde bankanın talebi üzerine, diğer hallerde bankanın görüşü alınarak Başbakanlık tarafından cumhuriyet savcılığına müzekkere yazılmasına bağlıdır. Bu takdirde Bankalar Kanununun 87 ve 88 inci maddeleri uygulanır.»

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

lar arasından işlemin özelliğini göz önünde bulundurarak tespit etmeye yetkilidir.

Banka para piyasasının işleyişiyle ilgili düzenleyici tedbirler alabilir.

II - Bankanın Hazinenin malî ajanı olarak yapabileceği işlemler :

Banka, Hazinece gerekli provizyonların tesis edilmesi halinde Hazine adına her nevi Devlet iç borçlanma senetlerinin tanzim alış ve satışlarını yapabilir.»

MADDE 5. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu ile ilgili değişiklikler

MADDE 6. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin 7 nci fıkrası ile 33 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki «bu Kanunun 32 nci maddesi» ibareleri «bu Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 63 üncü maddesine aşağıdaki fıkra ilave edilmiştir.

«Türk Ticaret Kanunu gereğince denetleme kurulu bulunmayan bankalarda yapılacak denetim usulü, Bakanlıkça tespit olunur. Bu denetçilerin özlük haklarına ilişkin ödemeler görevlendirildikleri bankalar tarafından tabi oldukları mevzuat çerçevesinde yapılır.»

MADDE 8. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 66 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«a) Bankaların tasarruf mevduatı tutarı üzerinden, tarifesi ile tahsis zaman ve şekilleri Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit olunacak primlerden»,

MADDE 9. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 67 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının tamamını yapmaya, miktarını ve buna ilişkin sair hususları düzenlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2983, 2985 ve 3238 Sayılı Kanunlarla İlgili Değişiklik

MADDE 10. — 2983 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin (k) bendinin sonuna «Devlet garantili ve ya garantisiz iç ve dış tahviller ile her türlü menkul kıymetler çıkarmak» ibaresi ilave edilmiş ve bu madde ile, 2985 sayılı Kanunun 3 üncü, 3238 sayılı Kanunun 12 nci maddelerine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Fon bakiyelerinin tamamen veya kısmen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dışında nemalandırılmasına ait esas ve usuller Bakanlar Kurulunca düzenlenir.»

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi ile İlgili Hükümler

MADDE 11. — Kamu iktisadi teşebbüslerinin özelleştirilmesine Bakanlar Kurulunca; müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinin özelleştirilmesine ise Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu (Kamu Ortaklığı Kurulu)'nce karar verilir. Kamu Ortaklığı ayrıca bu kuruluşlara ait iştiraklerdeki kamu paylarının satışı ve devri konularında da yetkilidir.

Bu karar üzerine Kamu Ortaklığı Kurulu; teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimlerinden hangilerinin, mevcut ve çıkarılacak hisse senetlerinin; varlıklarının tamamının veya bir kısmının satılmasına, kiralanmasına, işletme hakkı verilmesine, devredilmesi veya tasfiyesine karar vermeye ve bu konularda her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir.

Yukarıdaki hükme göre özelleştirilmesine karar verilen kuruluşlar hiçbir işleme gerek kalmaksızın bağlı bulunduğu Bakanlıkla ilişkisi kesilerek Başbakanlığa bağlanmış sayılır.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu ile ilgili değişiklikler

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2983, 2985 ve 3238 sayılı kanunlarla ilgili değişiklik

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin özelleştirilmesi ile ilgili hükümler

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu ile ilgili değişiklikler

MADDE 6. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 67 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının tanımını yapmaya, miktarını ve buna ilişkin sair hususları düzenlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2983, 2985 ve 3238 sayılı kanunlarla ilgili değişiklikler

MADDE 10. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

2499 sayılı Kanunla ilgili değişiklik

MADDE 11. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Anonim ortaklıkların çıkaracakları tahvillerle ilgili usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 12. — Özelleştirme ile ilgili işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Özelleştirilmesine karar verilen teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinin;

a) Devlete ait hisselerinin tamamı bedel alınmadan Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresine devredilmiş ve Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer kanunlardaki şartlar aranmaksızın anonim ortaklığa dönüşmüş sayılır.

b) Sermayelerindeki kamu payı % 50'nin altına düşünceye kadar kuruluşları, faaliyetleri, organları, yönetimi, denetimi, sermaye miktarını tespite, bu işlemleri kolaylaştırıcı tedbirleri almaya, ayrıca bu işlerden elde edilip Kamu Ortaklığı Fonunda toplanacak meblağın Fon, Hazine ve özelleştirilen kuruluş arasında hangi oranlarda dağıtılacağına karar vermeye Kamu Ortaklığı Kurulu yetkilidir.

c) Hesapları ile ilgili her türlü düzenlemeleri yapmaya kurul yetkilidir.

d) Mülkiyetine, ne suretle olursa olsun geçen, tasarrufunda bulunan her türlü hak ve mameleki ile borçları özelleştirilen kuruluşa aynen intikal eder.

Bunların sermayelerindeki kamu payının % 50'nin altına düşmesi halinde bu konudaki mevzuat hükümleri uygulanır.

Gerçek ve tüzelkişilerin Türk Ticaret Kanunundan doğan ortaklık hakları saklıdır.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kamu İktisadî Teşebbüslerinin özelleştirilmesi ile ilgili hükümler

MADDE 12. — Kamu İktisadî teşebbüslerinin özelleştirilmesine Bakanlar Kurulunca; müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinin özelleştirilmesine ise Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu (Kamu Ortaklığı Kurulu)nca karar verilir. Kamu Ortaklığı Kurulu ayrıca bu kuruluşlara ait işti- raklerdeki kamu paylarının satışı ve devri konuların- da da yetkilidir.

Bu karar üzerine Kamu Ortaklığı Kurulu; teşek- kül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, iştirak işletme ve işletme birimlerinden hangilerinin, mevcut ve çı- karılacak hisse senetlerinin, varlıklarının tamamının veya bir kısmının satılmasına, kiralanmasına, işletme hakkı verilmesine, devredilmesi veya tasfiyesine ka- rar vermeye ve bu konularda her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir.

Yukarıdaki hükme göre özelleştirilmesine karar verilen Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bağlı ortak- lıklar doğrudan doğruya, müessese, işletme ve işlet- me birimleri ise önce anonim ortaklık haline getiril- dikten sonra hiçbir işleme gerek kalmaksızın bağlı bulunduğu Bakanlıkla ilişkisi kesilerek Başbakanlığa bağlanmış sayılır.

MADDE 13. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun metninin 12 nci maddesi 13 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Özelleştirme ile ilgili işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

Özelleştirilmesine karar verilen teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimle- rinin;

a) Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Dev- lete ait hisselerinin tamamı bedel alınmadan Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresine devredilmiş ve Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer kanunlardaki şartlar aranmaksızın ano- nim ortaklığa dönüşmüş sayılır.

b) Sermayelerindeki kamu payı % 50'nin altına düşünceye kadar kuruluşları, faaliyetleri, organları, yönetimi, denetimi sermaye miktarını, tespite, bu iş- lemleri kolaylaştırıcı tedbirleri almaya, ayrıca bu iş- lerden elde edilip Kamu Ortaklığı Fonunda toplana- cak meblağın Fon, Hazine ve özelleştirilen kuruluş arasında hangi oranlarda dağıtılacağına karar verme- ye Kamu Ortaklığı Kurulu yetkilidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 13. — Özelleştirilmesine karar verilen kuruluşça ihraç edilen tahviller ile Devlet kefaletini haiz iç ve dış borçlar üzerindeki Devlet garantisi devam edebilir. Bunun şartları ile diğer hususları düzenlemeye Kamu Ortaklığı Kurulu yetkilidir.

MADDE 14. — Özelleştirilen kurumun anonim ortaklığa dönüştürülmesinden sonra kurumda Emekli Sandığına tabi olarak çalışan personelin, özelleştirme kararı tarihi ile özelleştirilen kurumun sermayesindeki kamu payının % 50'nin altına düşmesine kadar her türlü hakları ve vebeleri devam eder. Bu payın % 50'nin altına düşmesi halinde isteyenler T.C. Emekli Sandığı ile itibatlantırılırlar.

MADDE 15. — 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 38 inci maddesi ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

c) Hesapları ile ilgili her türlü düzenlemeleri yapmaya kurul yetkilidir.

d) Mülkiyetine, ne suretle olursa olsun geçen, tasarrufunda bulunan her türlü hak ve mameleki ile borçları özelleştirilen kuruluşa aynen intikâl eder.

Bunların sermayelerindeki kamu payının % 50'nin altına düşmesi halinde bu konudaki mevzuat hükümleri uygulanır.

Gerçek ve tüzelkişilerin Türk Ticaret Kanunundan doğan ortaklık hakları saklıdır.

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14. — Özelleştirilmesine karar verilen teşebbüs, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerince ihraç edilen tahviller ile Devlet kefaletini haiz iç ve dış borçlar üzerindeki devlet garantisi devam edebilir. Bunun şartları ile diğer hususları düzenlemeye, Kamu Ortaklığı Kurulu yetkilidir.

Kamu İktisadi Teşebbüslerince mal ve hizmet satın almak üzere yapılacak satın alma sözleşmelerinde öngörülen satın alma bedellerini garanti etmeye Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir.

MADDE 15. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 14 üncü maddesi 15 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 15 inci maddesi 16 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 16. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2 . 5 . 1986

Başbakan <i>T. Özal</i>	Devlet Bak. Başbakan Yrd. <i>İ. K. Erdem</i>	Devlet Bakanı <i>K. Oksay</i>
Devlet Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>	Devlet Bakanı <i>M. V. Dinçerler</i>	Devlet Bakanı <i>A. Tenekeci</i>
Devlet Bakanı <i>M. T. Titiz</i>	Devlet Bakanı <i>A. Karaevli</i>	Adalet Bakanı <i>M. N. Eldem</i>
Millî Savunma Bakanı <i>Z. Yavuztürk</i>	İçişleri Bakanı <i>Y. Akbulut</i>	Dışişleri Bakanı <i>V. Halefoğlu</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı <i>A. K. Alptemoçin</i>	Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı <i>M. Emiroğlu</i>	Bayındırlık ve İskân Bakanı <i>İ. S. Giray</i>
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>M. Aydın</i>	Ulaştırma Bakanı <i>V. Atasoy</i>	Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı <i>H. H. Doğan</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>M. Kalemli</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>H. C. Aral</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>S. N. Türel</i>
	Kültür ve Turizm Bakanı <i>M. M. Taşçıoğlu</i>	

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 17. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 16 ncı maddesi 17 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 17 nci maddesi 18 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

